פנחס תשפ״ד

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה״צ רבי יצחק לעזער שליט״א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא״ש

גיליון תכ״ז

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה׳ יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **פינחס**, השבת הראשונה של **שלושת שבועות ימי ׳בין המצרים׳**, ועלינו לדעת שיש לנו זכות להיות מקורבים לרבינו הקדוש, שהוא פותח את עינינו ומגלה לנו מה מונח תחת דברים שנראים כמו ׳הסתרה׳ ו׳כיסוי׳, ולא לילך רק כפי ראות העיניים.

כי אכן בוודאי ישנן הלכות בשו״ע הנוהגות בימי ׳בין המצרים׳, וימים אלה נתקנו לימי אבל על חורבן ביהמ״ק, ובעצם בכל השנה צריכים לזכור את החורבן, וכדאיתא בשו״ע (או״ח, סימן א, סעיף ג): **׳רָאוֹי לְכָל יְרֵא שָׁמַיִם שֶׁיְּהֵא מֵיצֵר וְדוֹאֵג עַל חֻרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ׳**; שעל־שם זה יש **׳תיקון חצות׳**, ואשרי הזוכה לאומרו בכל לילה! **׳תיקון חצות׳** הוא אחד מהתקנות וההנהגות של רבינו ז״ל, שדיבר כ״כ ממעלת אמירת **׳תיקון חצות׳**.

וכמו בכל ענין – יש בני־אדם שעושים ״הר גדול״ מעניין אמירת **׳תיקון חצות׳**; אדם חושב: ׳מהו תיקון חצות? צריכים לקום מן השינה, ולישב על הארץ עם שק ואפר, ולבכות על החורבן׳... ואדם טוען שהוא עדיין לא אוחז בזה, ולכן הוא מתרשל לגמרי...

אבל רבינו מלמד אותנו אחרת לגמרי... **מהו ׳תיקון חצות׳? הנה מגיע זמן ׳חצות לילה׳** – איזה זמן שיהיה, מוהרא״ש היה תמיד אומר זאת: הן אמת שרבינו ז״ל אומר בפירוש (ליקו״מ ח״א סי׳ קמט) שעיקר חצות הוא שש שעות מתחילת הלילה (׳תחילת הלילה׳ יכולין לסמוך שזה הן מהשקיעה והן מצאת הכוכבים), עם כל זאת יש שיטות שזמן חצות יותר מוקדם, ויש אומרים שזמן חצות הוא קבוע בשעה שתים־עשרה, והעיקר שאדם יכיר את עצמו: **אתה ער בשעה שתים־עשרה?** [עפ״י רוב, בני־אדם ערים בשעה זו, וגם אם הולך לישון

מוקדם – בשעה שקם לפנות בוקר, ועדיין לילה, אפשר אז להגיד תיקון חצות], **קם סידור, ותאמר את עשרת המזמורים** [יחד עם פרק חמישי מאיכה – ״זְכֹר ה׳ מֶה הָיָה לָנוּ״], **ומקודם אמרת וידוי, וזכית לעשות ׳תיקון חצות׳! אילו תיקונים נפלאים נגרמים בזה בכל העולמות!**

כמה רבינו הקדוש מפליג במעלת תיקון חצות! אומר רבינו שע,דל־ידי אמירת תיקון חצות נמתק הדין (ספר המידות, אות המתקת דין, סימן מה), וכן על־ידי אמירת תיקון חצות מזכיר את הטובות שהקב״ה הבטיח לעם ישראל (שם, אות תפילה, סימן נח), ושאר דברים נפלאים שזוכה לפעול בזכות אמירת תיקון חצות (ע״ש באות לימוד, סעיפים ע״ט וצ׳, ועוד), א״כ מדוע שאדם לא יעשה את זה? הרי אתה ממילא ער... מקווים שאתה אומר קריאת־שמע־שעל־המיטה לפני שאתה הולך לישון, **כמה חשוב העניין הזה – שלא ללכת לישון בלי לומר קריאת־שמע־שעל־המיטה!** ומקווים שאתה אומר את זה מתוך הסידור, אז תיקח עוד כמה דקות ותגיד את התיקון חצות...

ומה שבני־אדם חושבים שלומר תיקון חצות זו אריכות גדולה מחמת הקינות המודפסות, צריך לדעת שאכן במשך השנים נוספו חמישה קינות שונות [אחת מהאלשיך הקדוש, אחת מר׳ חיים מארם צובה, ושאר צדיקים שהוסיפו קינה על התיקון], אבל אם אדם מרגיש שהוא לא מסוגל לומר את הכל – צריך לדעת שעיקר התיקון הוא אמירת עשרת המזמורים, ומי שבכל זאת רוצה לומר את הקינות, עצה טובה יש לזה: **לחלקן לימות השבוע**; כי הרי ישנן חמש קינות, ובכל לילה מימות השבוע אומר קינה אחת.

והנה, רבינו ז״ל מאד שיבח את הפיוט ״**דודי ירד לגנו**״ (כמבואר בשיחות הר״ן, סי׳ רסח), ואכן פלא הוא שזה לא מודפס בהרבה מקומות – אך כך הוא [וגם בסידור ״עת רצון״ של מוהרא״ש זי״ע, זה לא מודפס], ורבינו ז״ל אמר שהפיוט הזה מאד מעורר את האדם לעבודת ה׳, כי הפיוט הזה הוא ויכוח שיש, כביכול, בין הקב״ה לנשמות ישראל [שהקב״ה מבטיח שיגאל אותנו, ועם ישראל בוכה מתי כבר תהא הגאולה וכו׳]; נמצא א״כ, שבנוסף הפיוט הזה – יחד עם חמשת הקינות הנ״ל – ישנן שש הוספות לתיקון חצות, וזה בדיוק נחלק לששת לילות השבוע [במוצאי שבת יאמר את הקינה הראשונה (מהאלשיך הקדוש),

ובליל שני יאמר את הקינה השניה (לר׳ חיים מארם צובה), וכן בכל לילה], **ואם גם זה יותר מדאי בשביל האדם – ידע שעיקר התיקון הוא אמירת המזמורים** [ואכן, בדפוסים המקוריים של אמירת תיקום חצות – לא מופיעות אלו הקינות, כי העיקר הוא אמירת עשרת המזמורים (יחד עם פרק חמישי של ספר איכה)].

ועל־ידי אמירת תיקון חצות, אדם זוכה להזכיר את עצמו מעניין ביהמ״ק, ולנקודה זו אנחנו מגיעים עכשיו: בליקו״מ ח״א סי׳ ס״ז, רבינו ז״ל מדבר גבי ענין הבכיה, הקינה והצער של האדם על החורבן, ואומר רבינו לשון מאד ׳חריפה׳: ״וְחַגֵּה מַה שֶּׁעָבַר אַיִן, כִּי כְּבָר נִשְׂרַף בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ״; כלומר: על מה אנחנו בוכים? הרח חורבן ביהמ״ק היה כבר לפני כאלפיים שנה, וזה ׳היה׳... אז על מה אתה בוכה? יש פתגם העולם: ״לא בוכים על חלב שנשפך״, ואותו דבר לענייננו: מדוע אתה בוכה על משהו שכבר היה?...

אלא מה? אומר רבינו: **ההתעוררות היא לגעגועים וכיסופים, שאדם מתחיל להבין ׳מה חסר לנו׳, ׳על מה אנחנו משתוקקים׳, ׳לָמָּה אנחנו מצפים – אנחנו מצפים לגאולה, לבנין ביהמ״ק׳, וזה מה שגורם את הבכיה! הבכיה צריכה להיות מרוב אהבה וגעגועים, ומתוך שמחה!** וכמבואר בדברי רבינו ז״ל (ליקו״מ ח״א סי׳ קעה) על הפסוק (תהלים פט, יז) ״בְּ׳שִׁמְךָ יְ׳גִילוּן כָּ׳ל הַ׳יּוֹם״, שהבכיה צריכה להיות מרוב שמחה! מרוב געגועים וכיסופים להקב״ה האדם בוכה!

ואפילו אם אדם איננו זוכה לכל ההרגשות האלו – לכל הפחות הוא אומר את ה׳**תיקון חצות**׳! וכמה זמן כבר לקח? עשר דקות?... **והרווחת תיקון נורא!**

זה הענין של אמירת ׳**תיקון חצות**׳, שזה סובב והולך בכל ימות השנה, ובימים אלו יש **ענין מיוחד** שמזכירים זאת – **ימי ׳בין המצרים׳**, שהם הימים שבין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב, שאלו היו הימים שבהם היה החורבן – בי״ז בתמוז הובקעה העיר ירושלים [בזמן בית ראשון ובית שני], ונכנסו האויבים לירושלים, והתחיל העניין של החורבן במשך שלושה שבועות, עד תשעה באב, שאז נשרף בית מחמדינו – בית־המקדש, ועל־כן חכמינו הקדושים תיקנו לנו את הימים האלו כדי שנזכור תמיד על החורבן באופן מיוחד, ולא נסיח דעת מזה.

ובזה אנחנו חוזרים עוד הפעם רבינו ז״ל: מה ענין הקינה שמקוננים? שאדם יצטער ויהא שבור, עצוב ומדוכא ויסתובב עם פנים זועפות?... אכן, היו כאלו שבאמת היו עובדי ה׳, וחשבו שכשמגיעים ימי כאלו – הולכים עם פנים ׳חמוצות׳... בלי חיוך...

אבל רבינו לימד אותנו לימוד אחר לגמרי, והוא טמון במאמר החכם: **״החסיד, אבלו בלבו, וצחלתו על פניו״**; בלב שלך אתה צריך להיות באמת שבור, אבל זה לא מכריח שמהפנים שלך כולם צריכים לקבל את המסר שאתה בעצבות ודיכאון... מה זה קשור?! אתה צריך לחזק את נשמות ישראל – לחזק את עצמך, להתנהג בשמחה! וכמובן, יש את כל גדרות ההלכה – שלא עושים חתונות וכל מיני ריקודים בימים אלו, ושלא משמיעים כלי זמר, כי אכן בפרסום אסור להראות שמחה, אבל הנקודה היא שזה לא ענין של עצבות ח״ו, אלא זה ענין שאדם מתגעגע!

היה סיפור על בחור אחד מאנשי שלומינו, שהיה באומן [בדור הקודם], ולמד באיזו ישיבה ליטאית באירופה, והוא התקרב לרבינו; הוא היה בחור תמים מאד, וקיים את כל העצות בתמימות פשיטות – הוא אמר בכל יום תיקון הכללי, וקריאת־שמע־שעל־המיטה, וכן אמר ׳תיקון חצות׳, והכל בתמימות ופשיטות [גם היה לפעמים יושב על הרצפה ואומר תיקון חצות...].

אצל חבריו הבחורים זה היה ׳סחורה׳ טובה לעשות ממנו צחוק וליצנות... ובפרט בחורים שהם ׳למדנים׳, ולא מקורבים לחסידים ולצדיקים, ואין להם מושג בדברים כאלו, עושים מזה צחוק. הבחור הזה היה בחור פשוט מאד, הוא לא היה ׳למדן׳ גדול, הוא היה תמים [אצל רבינו הכי חשוב ׳תמימות׳! בסדר הלימוד של סיפורי מעשיות בשבת, אנחנו לומדים עתה את הסיפור של החכם ותם, ורואים שם שהתמימות זה הדבר הכי חשוב!], וכולם עשו ממנו צחוק – ׳אתה מקונן על החורבן?׳ ׳מה זה?!׳...

ומרוב תמימות שהיתה בו – הוא ענה להם תשובה חזקה מאד, והתשובה הזאת קירבה חבורה שלימה לרבינו! וכך הוא אמר להם אחר שעשו ממנו את הליצנות [התם היה אומר: ׳רק בלי ליצנות!׳, אתה רוצה להגיד משהו? בסדר, אבל בלי ליצנות! אך הם עשו ממנו ליצנות]: **׳אני אגיד לכם את דברי: הרי אתם ׳למדנים׳ גדולים, אתם לומדים ממש בעיון וחכמה**

גדולה וכו׳, ולכן לא חסר לכם בית־המקדש... משא״כ אני, בחור פשוט, לא כ״כ ׳למדן׳, לי חסר בית־המקדש! כי אם היה בית־המקדש קיים, הייתי עולה לירושלים, הייתי רואה את הכהנים בעבודתם ולוים בדוכנם בשירם ובזמרם, וזה חסר לי! ובזה שאני אומר תיקון חצות, אני קצת מרגיע את עצמי׳...

לתשובה כזאת הם לא ציפו... בחור תמים אומר להם ׳לכם לא חסר בית־המקדש׳? ולכן זה גרם לכך שחבורה שלימה של בחורים התקרבו, הם מיד חקרו ׳מאיפה הוא מקבל את זה?... מברסלב?... מרבי נחמן?׳... וזכו להתקרב לרבינו ז״ל!

זה כל העניין של **שלושת השבועות** האלו, שאדם ירגיש מה שחסר לו, שהוא משתוקק: **׳איי, רבש״ע! שיבנה ביהמ״ק! רבש״ע, אנחנו צריכים את ביהמ״ק – גילוי שכינה!׳** כמה יפה שהיו יכולים לעלות לירושלים – כמה שיכולים, ולכל הפחות בעת המצוה – בשלוש רגלים, כשעם ישראל עלו לרגל בשלושת הרגלים הם מילאו את ׳טנק הדלק׳ לכל השנה כולה! כי הרגישו וזכרו את ההארת פנים שקיבלו בביהמ״ק בחג, וזה כבר האיר להם את כל הזמנים – משבועות עד סוכות, מסוכות עד פסח, ומפסח עד שבועות...

ובזה אנחנו מגיעים לנקודה נפלאה מאד, שעל־ידה ג״כ נזכה להבין מה אנחנו זוכים על־ידי רבינו הקדוש: צדיקים אמרו (מובא בדברי ר׳ נתן, וכן בדברי האלשיך הקדוש, ועוד), ששלושת השבועות האלו, ובפרט ג׳ השבתות שבהם [פרשיות פינחם, מטות–מסעי (שעפ״י רוב הן תמיד מחוברות), ודברים – שהיא תמיד קודם תשעה באב], הם מכוונים כנגד שלושת הרגלים: השבת הראשונה **פרשת פינחס** היא כנגד **חג הפסח**, השבת השניה **פרשת מטות–מסעי** היא כנגד **חג שבועות** – קבלת התורה, **ופרשת דברים** כנגד **חג הסוכות**.

ומעניין הוא, שדווקא פרשת דברים – שהיא **׳שבת חזון׳**, והרי זו השבת שהרבה נוהגין בה כל־מיני הנהגות של אבילות, והיו כאלה שלא לבשו בה בגדי שבת... הלכו עם החליפה של יום חול... וכן לא שמו מפות לבנות, ואף שרו ״לכה דודי״ בניגון של מגילת איכה... ולא סתם מנהג של אנשים קלים, אלא קהילת שלימות נהגו כך, מרוב העניין ׳לזכור את החורבן׳, ודווקא שבת זו – שבת חזון, השבת

שקודם תשעה באב – אמרו צדיקים שהיא מכוונת כנגד חג הסוכות, שהוא **״זמן שמחתנו״...**

מה מונח בזה? מונח בזה הלימוד הקדוש של רבינו, וכמו שהתחלנו לומר, שמזה נלמד לְמָה אנחנו זוכים על־ידי רבינו: הנה כמובן, ההלכות שכתובות בשו״ע לימים אלו – צריכים לשמור ולקיים, קלה כבחמורה, כל מה שכתוב – מה שמותר, מותר, ומה שאסור, אסור, כגון: שלא מתחתנים, לא מסתפרים, לא שומעים כלי־זמר וכו׳, אלו הלכות שצריכים לקיים, אבל מה הפנימיות של ימים אלו? **רבינו מגלה לנו, שמונח תחת הלבוש והכיסוי הזה – דברים מאד מאד גבוהים! רבינו הוא זה שמלמד אותנו איך מהפכים את תכלית הירידה לתכלית העליה! ובזמן שנראה מבחוץ כעצוב ומדוכא, אם תיקח עצמך בידיך – אתה תכיר היטב ׳מה אני מזכיר לעצמי בימים אלו׳, ובשבוע הראשון – בשבת הראשונה – תזכיר לעצמך את חג הפסח: ׳הנה היינו צריכים לעלות לירושלים, לבית־המקדש, ולעשות את כל המצוות של חג הפסח, את ה׳סדר׳ הקדוש ביום ראשון של פסח, וכן בשביעי של פסח לחגוג את קריעת ים סוף וכו׳; כך זוכרים את בית־המקדש בימים אלה!**

הכלל, היכן שנראה כחשוך – שם גנוז אור גדול! וכמו המשל ששמעתי רבות ממוהרא״ש הקדוש: ידוע שישנה המשאית שנקראת **׳ברינקס׳**, ובה מוליכים כסף לבנקים, וזה ממש כמו ׳טנק׳... היא מוגנת מכל הצדדים, ויש בה כל־מיני חורים עם כלי־נשק וכו׳, מדוע? כי על זה צריכים לשמור היטב... זה בוודאי הרכב הכי מבוקש לשודדים... ולכן אף־פעם לא נוסעים על זה לבד, ולכה״פ יש שני אנשים מקדימה ושני אנשים מאחורה וכו׳, וכולם יודעים שלא ׳מתחילים׳ עם ה׳ברינקס׳... למה? כי יכול להיות בתוכה אפילו מיליונים...

מאידך, על המשאית של הזבל – ישנה שמירה כלשהי?... הנהג אומר: הלוואי מישהו היה בא ושודד את כל הזבל הזה... אני לא סובל את הריחות האלו, באמצע הקיץ... שייקח את כל מה שבתוך המשאית, ויפטור אותי מכל הריח הזה... ולא צריכים שום שמירה על זה.

אותו דבר בקדושה: היכן שמונח האור הכי גדול – דייקא שם מתגבר כל החושך! אם אדם מנסה מעט

להתבונן איזה אור מונח שם – אי־אפשר להסביר את גודל היקרות של זה! וכמובן, צריכים לשים על זה שמירה... זה הדבר הכי גדול והכי מבוקש... **וכמובן, את ההלכות שישנן בימים אלו – חייבים לקיים, אבל תתבונן היטב: מה מונח ׳מאחורי הקלעים׳! תבין שיש פה קדושה מאד עליונה!**

ואכן כתוב, שכשיבוא משיח צדקנו, יהיו ימים אלו ימי ששון ושמחה – י״ז בתמוז יהיה היום הראשון של החג, תשעה באב יהיה היום האחרון של החג, ושלושת השבועות באמצע יהיו ימי חול המועד...

כי הנה, מדוע בדיוק באותם ימים בשנה – בין י״ז בתמוז לתשעה באב – קרו כל הדברים האלו הכתובים במסכת תענית? כל מה שאירע בימים אלו – הכל מנוי שם במשנה, ואכן אלו דברים קשים שקרו לעם ישראל במשך הדורות – שבירת הלוחות, המרגלים, בוטל התמיד וכו׳, וכן בתשעה באב – שהיה חורבן הבית, הן בית ראשון והן בית שני באותו ביום, למה דווקא בימים אלו? מדוע מכל השנה הדברים אירעו באלו הימים דווקא?

העניין הוא, כי בתוך ימים אלו גנוזה קדושה עליונה! וזה בדיוק כמשל הנ״ל על ה׳ברינקם׳ שנוסעת עם כל הדברים הכי יקרים וחשובים, ודייקא עליה הקליפות והסטרא־אחרא מאד מתגרים! אז אמנם עם ה׳ברינקם׳ אתה לא מתחיל... למה? כי אתה יודע שתקבל על זה את העונש... אבל בשמים, ברוחניות, לפעמים אם אין את הכוח והזכויות של עם ישראל לשמור היטב – אזי אז ימים אלה נאחזו ונחטפו בידי הקליפות... הם עשו ׳חטיפה׳... התגברו החיצונים, ונגרם חורבן ביהמ״ק... בזמן שבמקום זה היה צריך להיות השמחה הכי גדולה בימים אלו, אך לא זכינו, וזה מה שאירע...

אבל בא רבינו הקדוש ומגלה לנו איך באמת ׳**עדיין׳ אפשר לזכות**! ובלבד שאדם זוכה לנצל את הימים הקדושים האלו היטב, והוא יודע שהם ימים של תשובה אמיתית לה׳, וכמובא בדברי הצדיקים (המגיד מקאז׳ניץ זי״ע, ועוד צדיקים) על הפסוק ממגילת איכה (א, ג) ״**כָּל רֹדְפֶיהָ הִשִּׂיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים**״, שבפשטות הכוונה, שכל הגויים ימ״ש שרדפו את עם ישראל ׳**הִשִּׂיגוּהָ**׳ ומתפסו אותם ׳**בֵּין הַמְּצָרִים**׳ – בימים אלו, אך פירשו צדיקים פירוש נורא ונפלא, שבזה רואים בחוש איך

מהפכים מן ההפך אל ההפך: **׳כָּל רִדְפֶיהָ׳** היא מילה המחוברת משתי מילים: **״כָּל ׳רִדְפֵי יְ״ה״״** – כל מי שרודף אחר הקב״ה, רוצה להתקרב, בבחינת (הושע ו, ג) ״וְנֵדְעָה נִרְדְּפָה לָדַעַת אֶת ה״״ – שאדם רודף להתקרב אל הקב״ה, **׳הַשִּׂיגוּהָ׳** זאת – מתי? **׳בֵּין הַמְּצָרִים׳** – דייקא בימים אלו של בין המצרים!

ועל־ידי־זה מתייחד יחוד גדול, וכמו שפירשו צדיקים בעומק הדבר: כל **״רִדְפֵי יְ״ה״** – אותיות **י״ה**, **״הַשִּׂיגוּהָ״** אותיות **׳הַשִּׂיג ו״ה׳**, שזה ענין של חיבור בין **י״ה** לו״ה, שזה מה שאנחנו אומרים קודם כל מצוה: ״לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, ליחדא שם י״ה בו״ה״ – המוח עם המידות, שאדם צריך תמיד לחבר את שניהם ביחד, אז **״כָּל רִדְפֵי יְ״ה״** – אותיות **י״ה׳**, **״הַשִּׂיגוּהָ״** – **׳הַשִּׂיג ו״ה׳**, מתי? **״בֵּין הַמְּצָרִים״**; בימים אלו יש אפשרות לחבר את שניהם ביחד! דווקא בימים אלו של **׳בין המצרים׳** – שמצד אחד נראה שזה ׳מיצר׳ ודוחק, ממש כמו ׳גלות מצרים׳, אבל אם אתה רודף ומחפש להתקרב להקב״ה, דווקא בימים אלו אתה יכול לזכות לזה!

אם־כן, כל העניין כבר מאיר את הזמן עם אור אחר לגמרי... כי אכן בפנימיות, אדם צריך לדעת שימים אלו הם ימים גדולים! ומה באמת הסוד של ימים אלו?

מובא בתיקוני זוהר, שבזמן שהשכינה הולכת בגלות, זה בבחינת (משלי כז, ח) **״כְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן קִנָּהּ״** – היה ציפור שהיה לה קן, והחריבו את זה... להיכן תלך הציפור?... עד שהיא תבנה קן חדש – היא נודדת, אין לה איפה להיות... הנה היו לה הגוזלים והביצים – והחריבו את הקן... כן, כביכול, אצל השכינה הקדושה, ומה עלינו לעשות? **אנחנו צריכים לבנות ולהחזיר את הקן הזה! לגרום שגלות השכינה תסתיים, והשכינה הקדושה תמצא מקום מרגוע לנפשה, כביכול! ואת זה עושים ביותר בימים אלו...** והמשל בזה מובא רבות בדברי הצדיקים:

כשהמלך נמצא בארמונו, בכלל לא קל לגשת אליו; אדם ׳כפרי׳, הוא חולם שפעם יגיע אל המלך?... וגם אם ירצה לקבוע תור להיכנס אל המלך – מי אתה?... מה אתה?... איזה תור אתה רוצה?... וגם אם הוא קיבל איזו ׳פרוטקציה׳ וקבעו לו תור, למתי התור הזה? רק לעוד כמה חדשים, וגם אז – אולי לכמה דקות... ואולי רק לראות את המלך, ותו לא... אדם פשוט לא ׳חולם׳ על זה בכלל.

ברם, אם המלך נמצא באמצע הדרך, הוא עושה איזה טיול, ולא נמצא בארמון, הוא נוסע עם כמה מבני פמלייתו, ומטייל באיזה יער או שדה, ועפ״י רוב לא מודיעים היכן הוא נמצא – מטעמי שמירה והגנה, מפחדים שמא יקרה לו משהו...

והנה ישנו אדם כפרי, שגר באיזה מקום נידח – ואולי אפילו באמצע איזה יער, ובדיוק המלך הגיע אל האזור שלו, ומה קרה? בדיוק באותו זמן שהמלך הלך לטייל בסביבות מקום מגוריו של הכפרי הפשוט – התחיל לרדת גשם שוטף... הם עומדים באמצע היער, היכן יסתתרו?...

לפתע רואים אנשי המלך שיש פה איזה 'צריף' באמצע היער, ותיכף נוקשים בדלת הכפרי, וכשהוא פותח הוא מתפעל מאד כשרואה אנשים מכובדים, והנה הם אומרים לו: **'אנחנו אנשי המלך; המלך פה איתנו... אנחנו יכולים להיכנס אצלך לנוח ולהתחמם?... אנחנו כולנו רטובים ממים; אולי יש משהו חם לשתות'...**

הכפרי עדיין שרוי בפליאתו העצומה **'מי הגיע לפה'...** והוא מיד אומר **'אין שום שאלה... בוודאי שתיכנסו'...** והוא מתבייש מאד שהוא בכלל זכה לזה – שהמלך מבקש להיכנס אצלו, והוא מסדר בזריזות מה שהוא יכול, והנה המלך נכנס אצלו בבית... איזו זכות היא לו! הוא לא חלם בחלום הכי רחוק שיזכה פעם 'לראות' את המלך, והנה המלך בא אצלו לבית... והוא כמובן, מנסה לכבד את המלך בכל מה שהוא יכול, ואם יש לו 'עזות דקדושה' – הוא גם יבקש משהו מהמלך... אין לו 'מוחין גדולים' לדעת על מה לבקש, אבל הוא מבקש משהו... והמלך בעצמו לא מחכה שהוא יבקש, כי המלך מאד אסיר תודה אליו – **'הנה הייתי פה באמצע היער כולי רטוב וספוג במים, והנה הוא הכניס אותי אליו; רק תגיד לי מה אתה צריך'...** ואם אין לאדם הכנה לזה – הוא לא ידע מה לבקש, הוא יבקש על דברים פעוטים – 'הסום שלי לא כ״כ חזק, אולי תוכלו להביא לי סום ועגלה חדשים'... **טיפש, המלך אצלך, אתה יכול לקבל מה שאתה רוצה!**

על־כל־פנים, זה המשל שהצדיקים אומרים על ימים אלו: **המלך בשדה וביער, ואדם מכין את הבית שלו כדי שהמלך ייכנס אצלו!** זה הלימוד לכל אחד ואחד: **דווקא בימים אלו אני מכין את הבית שלי היטב, עם כל**

המשפחה, אני נזהר ביותר שיהיה שלום ואהבה בבית!

הרי אם ימים אלו הם כנגד **שלושת הרגלים**, הרי ידוע שהשמחה הכי גדולה בכל ימות השנה היא בימי שלושת הרגלים, וכמ״ש (דברים טז, יד) ״וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ״ וגו׳, ומצוה גדולה להכין לכבוד החג דברים המשמחים, לקנות מתנות – לשמח את האשה והילדים לכבוד החג, ואכן מנסים לקיים את זה בכל חג ומועד, ועתה – בתוקף הקיץ – יש לנו עוד הפעם **׳שלוש רגלים׳**... – פסח, שבועות וסוכות... ואם בכל השנה יש מרחק גדול ביניהם, הרי שבימים אלו הכל ב׳חבילה׳ אחת – שבת אחת אחר השניה: פסח, שבועות וסוכות ב׳קפסולה׳ אחת! **וכמה אדם צריך להיזהר לשמח את בני־ביתו, בעיקר בימים אלו, ש׳שכינתא איהי בגלותא׳ – השכינה נמצאת בגלות, ביהמ״ק לא עומד בגשמיות על תילו, ואכן בכל השנה זוכרים את זה, אבל זה בעיקר בימים אלו, שאז מצירים על החורבן, אזי נחשב כאילו עכשיו השכינה נודדת מן קינה, ועלינו לעשות קן לשכינה!**

ואיך עושים את ה׳קן׳ לשכינה? בהקדמת ספר תיקוני זוהר, אומר רבי שמעון בר יוחאי (דף א ע״ב):, שבזה החיבור – **תיקוני זוהר** – ניתן לעשות קן לשכינה הקדושה; ורמז לזה במילים **׳תיקוני זוהר׳** – **׳תִּיקֵן׳** בגימטריא **׳קֵן קָדוֹשׁ׳** – היא ה׳קן׳ הקדושה שעושים ע״י לימוד זה, ולכל הפחות יראה האדם **להתחיל** בימים אלה את התיקוני זוהר, ואם יקח לעצמו יעד לעשות סיום – אשרי לו ואשרי חלקו, אבל לכה״פ **שיתחיל**... יש אלו שבחודש אלול לומדים תיקוני זוהר, וכבר עכשיו **מתחילים**! והנה יתחיל עכשיו, ויתאמץ בלימודו, ואם לא זכה לסיים באלו שלושת השבועות – ימשיך עד ט״ו באב, או עד חודש אלול, העיקר לדעת שהנה הוא מכין מקום לשכינה הקדושה!

ובנוסף, כשאדם מתאמץ מאד בעניין של התבודדות, ובכל יום הוא רואה לדבר אל הקב״ה, בתמימות ופשיטות, וכמו שדוד המלך אומר בתהלים מזמור ק״ב (שנוהגין לאמרו ביו״כ קטן): ״שָׂקַדְתִּי וָאֶהְיֶה כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל גָּג״ – ׳שָׂקַדְתִּי׳ לשון ׳התמדה׳, בבחינת (משלי ח, לד) ״אַשְׁרֵי אָדָם שֹׁמֵעַ לִי ׳לִשְׁקֹד עַל דַּלְתֹתַי׳ יום יום״, שזה ענין של ׳שקידה׳ – ׳להתמיד׳! **׳וָאֶהְיֶה כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל גָּג׳** – אם אין לה לציפור את הקן שלה, אז היא מוצאת

איזה גג פנוי, ותופסת שם מעט מנוחה...

והנה מובא מצדיקים, שבפסוק הזה ישנו רמז נורא ונפלא לימים הקדושים אלו: **׳שָׁקַדְתִּי׳** – ישנם כמה רמזים במילה זו: תחילה – כאמור, זה ענין של ׳שקידה׳ והתמדה. וכן, **׳שָׁקַדְתִּי׳** אותיות **׳קִדַּשְׁתִּי׳**, לשון של **׳קדושה׳**. ועוד, דהנה ידוע על שָׁקֵד, שהוא שונה משאר הפירות, ולוקח לשקדים שלושה שבועות לגדול על העץ, בשונה מרוב בפירות – שבהם זה לוקח הרבה יותר זמן [בליקו״מ ח״ב סי׳ פ״ה, מדבר רבינו מענין של ביצה – שג״כ לוקח שלושה שבועות, וכן מזכיר רבינו ׳אילן לוז׳, והכוונה היא ג״כ על שקדים], ולכן כשהתנבא ירמיהו הנביא על החורבן, הוא ראה בנבואתו **״מַקֵּל שָׁקֵד״** – מקל מאילן של שקד, והקב״ה שאל אותו (ירמיהו א, יא) **״מָה אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ״**, אומר הפסוק: **״וָאֹמַר מַקֵּל שָׁקֵד אֲנִי רֹאֶה״**, אמר לו הקב״ה: **״הֵיטַבְתָּ לִרְאוֹת כִּי שֹׁקֵד אֲנִי עַל דְּבָרִי לַעֲשֹׂתוֹ״**, וזו היתה הנבואה על שלוש השבועות האלו של החורבן, דהיינו כמו שלאילן שקד לוקח שלושה שבועות להיגדל, כך – אומר הקב״ה – יהיה החורבן, שיומשך שלושה שבועות [והפסוקים האלו של ירמיהו זו ההפטרה של שבוע הבא].

מה דוד המלך אומר כאן? **׳שָׁקַדְתִּי וָאֱהְיֶה כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל גָּג׳** – **׳שָׁקַדְתִּי׳** רמז לשקד, אלו שלושה שבועות אלו, שהם כמו הזמן שלוקח לשקדים לגדול. **׳וָאֱהְיֶה׳** – בפשטות, דוד המלך אומר על עצמו **׳ואני אהיה׳** וכו׳, אבל בפנימיות השם **אהי״ה** – אל״ף ה״י יו״ד ה״י – הוא **שם קדוש**, וגם לזה ישנו קשר חזק לשלושה שבועות אלו, כי **אהי״ה** עולה ג״כ **עשרים ואחד** – אלו עשרים ואחד יום שבשלושה שבועות אלו.

ומסביר רבינו הקדוש (ליקו״מ ח״א סי׳ ו), שהשם **אהי״ה** הוא ענין של **תשובה** [רבינו מדבר שם מענין חודש אלול, ומקושר גם לענין שלושת השבועות], שהשם הזה הוא ענין של תשובה, כי המשמעות של שם אהי״ה הוא **׳אֲנָא זְמִין לְמֶהֱוֵי׳** – אני מוכן שתהא לי הוויה בעולם! אני מוכן להתחיל מחדש!

אדם שזוכה לקנות בעצמו את המידה הזאת – שהוא יכול להתחדש תמיד, הוא אף־פעם לא מתלונן ודואג על מה שהיה, כי ׳אין לי עבר; אני מתחיל מעכשיו׳... וזה הסוד האמיתי של תשובה, ואדם שזוכה לקנות את

המידה הזאת באמת – הוא הכי מאושר בחיים!

ומלמדים אותנו את זה דווקא בימים אלו: כן! בשלושה שבועות אלו! שמצד אחד הם נראים כימים קשים, אך באמת טמון בהם אור נורא ונפלא של תשובה, וכמו שרבי נתן פעם אמר, שהיו אנשים שאמרו, שאצלם היו אלו ימים של ירידה ונפילה, אך באמת צריך לדעת: חם ושלום, לחשוב כך! **אלו ימים של עליה של דביקות והתקרבות להקב״ה!**

הכלל, אדם צריך לקנות בעצמו את הידיעה של השם **אהי״ה**, ומקושר מאד את השבת הראשונה של ימים אלו, שהיא כנגד חג הפסח כנ״ל – יציאת מצרים, ולפני יציאת מצרים הקב״ה התגלה למשה רבינו בסנה, ומשה רבינו שואל את הקב״ה (שמות ג, יג) ״**הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם**״, ענה לו הקב״ה: ״**אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה**״ – פעמיים אמר לו את השם אהי״ה, מדוע? מסביר ר׳ נתן, כי אדם בחיים שלו צריך את הלימוד של השם הקדוש הזה בכל פעם מחדש, ולא מספיק ש׳כבר התחלתי מחדש׳, ומה קורה מחר ומחרתיים? אדם מוצא את עצמו חזרה באותו מקום שהוא היה... מלמדת אותנו התורה הקדושה: ״**אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה**״ – עוד הפעם ועוד הפעם! כל פעם אני מתחיל מחדש! אפילו שכבר זכיתי לקבל את הלימוד של ״אֶהְיֶה״, אך אני זוכה שיש לי ׳**אשֶׁר**׳ אמיתי [אותיות ׳אֲשֶׁר׳], וחוזר שוב ללימוד של ״**אֶהְיֶה**״ – עושה עוד הפעם התחלה חדשה, ואני יודע היטב שזה לא דבר ׳חד־פעמי׳, שעשיתי התחלה וזהו... **לא! אני עובד על עצמי באופן תמידי, בכל יום אני חדש! אני בא הביתה – בית חדש! נישואין חדשים! אני מחדש את כל האווירה בבית, שירגישו שכאן זה מקום של שמחה מקום של קדושה! ואפילו אם היתה אתמול מריבה, ואולי אפילו היום... אבל זהו! מפסיקים עם כל זה! מתחילים מחדש – ׳מרגע זה׳! מקיימים ״אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה״!**

והנה מסיים הפסוק: ״**וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם**״ – ואכן הזכיר רק פעם אחת את השם **אהי״ה**, ומה ההסבר בזה? אומר רש״י, כי כשמשה רבינו שמע את זה, הוא אמר להקב״ה: ׳דיה לצרה בשעתה׳ – וכי אגיד להם שיצטרכו בכל פעם להתחדש מחדש?... הרי הם יקבלו חלישות הדעת... ממילא פעם אחת

צריך להתחיל – אז בסדר, ואח״כ מקווים שהכל יהיה ׳חלק׳... אז הקב״ה אמר לו ׳בסדר, אתה תמסור להם את השם **אהי״ה**׳, ועל־כן מוזכר בסוף הפסוק רק פעם אחת.

על־כל־פנים, הלימוד בזה עפ״י הסבר הצדיקים, שלזה הקב״ה כִּוֵּן: **״אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה״** – שצריכים **׳תמיד׳** את ההתחדשות הזאת, עוד הפעם ועוד הפעם!

וכן הוא בכל פרט של החיים, ואי־אפשר אפילו לפרט את זה לכל דבר, אבל ניקח דוגמא: יש לאדם חלישות הדעת מעצמו, הנה הוא כבר רצה להיות איש כשר, התחיל קצת להתחזק, התחיל להתעלות, והנה עוד הפעם ירידה ונפילה... לא עמד באיזה ניסיון... נפל ונכשל... אז הוא פוסל את עצמו – ׳מה אני שווה כבר? לא שווה כלום... רציתי כבר כ״כ הרבה, אבל אין לי את היכולת׳... ומזה נובע שאדם בורח...

מאיפה בא שאדם בורח?... הנה הוא בא אל הצדיק, מתקרב, ופתאום הוא בורח... מה קרה לך? הרי כ״כ התלהבת! התשובה היא: כי זה היה ׳חד־פעמי׳... קיבלת התעוררות, אבל אמרת לעצמך ׳אני אעשה סימן, אם אני מצליח בקלות – זה מן השמים, ואם לא – לא רוצים מן השמים׳... וכמו הסיפור בסיפורי מעשיות מרב ובן יחיד, שהרב התנה עם בנו: ׳אם הכל ילך כשורה בנסיעה אל הצדיק, והכל יהיה בסדר, הרכב יהיה בסדר והסוסים יתקדמו כמו שצריך – סימן שזה מן השמים, אבל אם יתחילו אילו מניעות ובלבולים, וזה לא הולך – זה סימן שלא מן השמים׳... **וצריכים לדעת שהחשבון הזה פסול!** וכמו שרואים שם בסיפור, שזה גרם שהבן לא הגיע להצדיק, והוא בכה ״חבל על דאבדין ולא משתכחין״, והפסיד את קירוב הגאולה... [כמו שרבינו אומר שם].

ובהתקרבות לצדיק – מגלה רבינו בליקו״מ ח״א סי׳ ס״ב – שצריכים תמיד להתחיל מחדש, ובסוף התורה שם, רבי נתן מדגיש את זה חזק מאד, ומוסיף שם כמה צריכים להתחדש בהתקרבות, ולא לומר ׳אני כבר מקורב; הייתי כבר׳... כי אם חושב ׳הייתי כבר׳, אז אתה נעשה זָקֵן, והנה יגיע לך איזו חלישות הדעת או בלבול שלא היית מוכן לזה, ואתה כבר אומר ׳זה לא בשבילי׳... משא״כ כשאתה יודע לכתחילה, שעליך לבוא בכל פעם ממש מחדש כאילו לא היית עדיין אף־פעם! [כלשון רבינו שם].

מוהרא״ש היה תמיד אומר את זה לגבי מי שזוכה להיות אצל ציון רבינו –שנזכה להגיע בעזרת ה׳ לראש השנה – ואז אדם נמצא שם כמה ימים [ובימי ר״ה נמצאים שם עפ״י רוב קרוב לשבוע], וצריך לדעת: **בכל פעם שאתה מגיע לציון רבינו, זה כמו פעם ראשונה!** ולא רק פעם ראשונה ׳**של הנסיעה הזאת**׳, אלא פעם ראשונה שלך ׳**בחיים**׳! ובכל פעם שאתה בא לציון רבינו – תן פרוטה לצדקה [אם זה לא יו״ט או שבת], ותגיד ׳תיקון הכללי׳ כאילו לא אמרת את זה אף־פעם בחיים שלך! **ואם אתה כבר במקום קדוש כזה – תבקש את הכל...** וזה ביום שזכית להגיע אל הציון הקדוש, אחר כל הנסיעה, ומה באותו יום בערב? או למחרת? אל תאמר ׳הייתי כבר׳... **לא חיית! אתה בא עכשיו מחדש! אתה בא פעם ראשונה!**

זה מה שכותב רבי נתן שם, שצריכים להתחדש בהתקרבות לצדיקים ׳כאילו לא היה מעולם׳, ורבי נתן בוודאי היה ״**נָאֶה דּוֹרֵשׁ וְנָאֶה מְקַיֵּם**״... איזו מסירות נפש היה לרבי נתן להגיע לרבינו בחיים חיותו! אילו מניעות ובלבולים עברו עליו! כל המשפחה היתה נגדו! אבל ר׳ נתן היה כזה חידוש, שלא שם ליבו לשום דבר – ׳זה החיות שלי, וזהו׳... ובפרט לראש השנה [או שאר זמנים מיוחדים] זה לא היה קל... ומה החזיק אותו? **ההתחדשות!** שבכל פעם הוא היה מגיע בהתחדשות ׳**זו פעם ראשונה שאני מגיע לרבינו!**׳.

זו המשמעות של השם **אחי״ח**, וכשאדם יודע את זה – הוא כבר מכין את עצמו – ׳אני יודע שיתגברו עלי מניעות; תבוא איזו חלישות הדעת ובלבול, מישהו יגיד לי משהו וינסה לבלבל אותי, יבוא מישהו ויחליש לי את הדעת׳ – מה פתאום? למה אתה נוסע? זה צדיק?... זה כן צדיק, זה לא צדיק... הוא יבלבל לך את המוח, והסוד הוא: להתחדש בהתקרבות!

וזה בדיוק מה שקרה בסיפור הנ״ל של הרב ובן יחיד, שהנה עברו עליהם הרבה מניעות – הסום נפל לתוך המים, העגלה נשברה, אבל מחמת שהבן הפציר מאד באביו – הסכים האבא לנסוע עמו פעם שלישית... ומה היה ה׳מכה בפטיש׳ – שהחליט לחזור? מספר רבינו, שהם היו בפונדק, והם מצאו שם בן אדם סוחר, וכמובן – היה לבוש בבגדי כבוד, כי הרי היה עשיר, והנה הוא שואל אותם: ׳לאיפה אתם נוסעים?׳ הרב התבייש ולא רצה להגיד שהם נוסעים אל הצדיק, והסוחר הזה

הרי היה הס״מ בעצמו, והוא בערמומיותו יודע כבר איך להגיע אל מבוקשו... אז הוא התחיל לדבר אתו מעניין של צדיקים, והוא אומר ׳יש פה צדיקים, ויש פה צדיקים׳ וכו׳, והתחיל לדבר מזה ש׳אומרים שיש פה גם צדיק׳... מיד כשהרב שמע שהוא הזכיר את הצדיק הזה – אז הוא כבר אמר: **׳כן, כן, אני נוסע אל הצדיק הזה׳...**

הגיב הסוחר בביטול: ׳מה?! אל הצדיק הזה אתה נוסע?! הרי אני ראיתי אותו... הוא קל... ראיתי אותו שעשה עבירה׳... הרב שומע את זה, והרי הוא לא היה מקורב, ועדיין לא זכה להתקרב לרבינו, ולא ידע איך הולך כל ענין ההתקרבות, ודברי הסוחר אצלו זה בבחינת ׳חתימה מן השמים׳... הנה האדם הזה אומר שהוא מכיר אותו, והוא קל שבקלים... הוא ראה אותו עושה עבירה!... והרי הוא גם ׳למדן׳, אז הוא עושה כל־מיני פלפולים – ״עד אחד נאמן באיסורים״ וכו׳, הוא יגיע כל־מיני פלפולים ודרשות... אז הוא אמר לבן שלו: **׳תראה, עד כדי כך! איזו השגחה!... איזו השגחה שאנחנו פה בדרך, וזה מה שאנחנו שומעים!׳**... ולכן החליט לחזור...

על הסום שנפל והעגלה שנשברה – הוא מחל כבר, אבל כאן – שיש בן אדם שכבה מעיד ואומר – הרי בוודאי זה נכון... **אבל תתבונן, מי זה ה׳בן אדם׳ הזה?! מי זה ה׳בן אדם׳ הזה שמעיד לך? מי הוא שרוצה לכבוש לך את המוח?! הוא חתיכת זבל! הוא מלא טינוף, רחמנא ליצלן! הרי הוא סוחב אותך מהחיים שלך, הוא מנתק אותך! אתה התחלת להתקרב, היה לך קצת אויר לנשום בחיים שלך... הן לך, הן לאשתך והן לילדים, רק התחלת להתקרב! ומגיע האדם הזה שהס״מ התלבש בו – ומנתק אותך מזה, והוא יודע איך לעשות את זה... לא אכפת לו שאתה עכשיו אומלל! והוא יכול כ״כ לטשטש לך את המוח עד שתגיע למצב שתגיד לאשה ולילדים: אתם רוצים ללכת אל הצדיק? תלכו... זה לא מעניין אותי... לכו לכם לשלום... וכל זה בכלל אחד שיכול ברגע אחד להרוס את כל החיים של האדם!**

הנה הייתי מונח באיזה מקום שהיית, ובחסד חינם התחלת להתקרב – ריחמו עליו, והתחילו לחזק אותך קצת – והרי אתה לא כ״כ טיפש לגמרי... אתה יודע היטב: ה׳שלום־בית׳ שלי התחיל לחזור במשהו, עדיין לא מושלם – אבל ב״ה ׳בדרך׳... ילדים – ב״ה אני מתחיל לראות קצת איזו נחת... והנה בא איזה מנוול, חתיכת

נבילה, רחמנא ליצלן, וחרי הוא לבוש בבגדים יפים – הס״מ, שהוא הסוחר, הוא מתלבש יפה, כמו אברך כולל – והוא מחליש אותך: ׳מה פתאום?... מה איתך?! אין לך מה לעשות? הרי אני מכיר אותו׳... אתה מכיר את הצדיק?! אתה חתיכת זבל, רחמנא ליצלן!

אמנם אני לא רוצה להגיד מילים גסות, אבל זה כואב מאד מאד – מה שבני אדם סובלים בזה העולם, שהנה יש לו כבר רצון, והוא התחיל להתקרב, אבל אדם שאין לו את ההתחזקות הנכונה, והוא לא מבין שעוד יהיו מניעות ועיכובים, אז הוא אומר שהמניעה זה סימן מן השמים שלא צריכים... מצאתי את הנבילה הזאת, ככה הוא אומר, והנה זו השגחה... אז אתה חוזר לשאול תחתית, ואתה מוכן להפקיר את הכל – את האשה והילדים, ומי יודע מה עוד, ה׳ ישמור...

ורבינו מלמד אותנו כלל חזק בכל העניינים בכלל, ובהתקרבות לצדיקים בפרט, שצריכים את הלימוד של התחדשות! וכלשון רבינו שם בתורה ס״ב בסופה, שבכל פעם צריכים לבוא כאילו הוא אף־פעם לא היה! ואף שלכאורה זה מצחיק, וכי אדם מטעה את עצמו?... ׳אני ״עובד״ על עצמי? הרי הייתי כבר... ראיתי את הצדיק׳... **לא! רבינו אמר שצריכים לבוא כאילו לא היה מעולם!**

זה הלימוד שרבינו מוסר לנו, זהו **״חִדּוּשׁ כָּמוֹנִי לֹא הָיָה״** – זה החידוש של רבינו, שמכנים בנו את ענין ההתחדשות! אתה מתחיל מעכשיו! **״אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה״!**

נשוב לפירוש הפסוק הנ״ל: **״שָׂכַדְתִּנִי״** – אותיות ׳**קִדַּשְׁתִּי**׳, לשון של **קדושה**; **״וָאֶהְיֶה׳ כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל גָּג״** – אני **״אהיה״**! אני צריך לתפוס את המידה הזאת של **אהי״ה**, ומאד מתאים לימים אלו, שהם ׳**אהי״ה**׳ ימים – **עשרים ואחד** יום יש בין י״ז בתמוז לתשעה באב, והוא זמן מסוגל מאד לקנות בעצמנו את ההתחדשות הזאת, שזו העצה היחידה איך אנחנו יכולים להחזיק מעמד שהכל, ואכן היה את החורבן בימים אלה, ואדם יכול להתאונן ולילך במרה שחורה, אבל מה אתה פועל בזה?... רבינו צועק שם בתורה ס״ז: **״הֶעָבָר אַיִן״** – זה יעזור לך לבכות על מה שכבר היה? ממשיך רבינו: **העיקר שאנחנו מצפים עכשיו לבנין ביהמ״ק!**

איך? אומרת הגמרא בפירוש במסכת ברכות דף ל״ג [**אני מזכיר את הדף, כי**

זה ענין של **ג״ל** – **'גילוי'**, שיש לנו במסכת ברכות, ה**'גילוי'** של ה**'ברכות'**!]: **"כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דֵּעָה כְּאִלּוּ נִבְנָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו"**; אתה רוצה לבנות את ביהמ״ק? תכנים בעצמך **'דעה'**! מהי **'דעה'**? **"אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים"**, זו **'דעה'** – להתקרב אל הקב״ה! ורביז״ל מסביר (ליקו״מ ח״א סי׳ ד׳): 'דעת' היינו שאדם יודע שבין 'חסד' ובין 'גבורה' – בין אם זה הולך טוב, או שלא בדיוק כמו שתיארת – הכל מהקב״ה! אני לא קובע שהכל צריך להיות 'חלק' – לא! אני מוכן שיהיו גם מניעות! זו נקראת 'דעת' – שהוא מחבר בין 'חסד' ל'גבורה', הוא לא מתבלבל!

וזהו **'מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דֵּעָה כְּאִלּוּ נִבְנָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו'** – **'בְּיָמָיו'** היינו 'עכשיו'! **"בימים שלך"** אתה בונה את ביהמ״ק! אתה שומר על הימים שלך!

ובאותו ענין הרה״ק מרופשיץ זי״ע מפרש את הברכה שאנחנו אומרים שלוש פעמים ביום: **"וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב וְתִשְׁכֹּן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב 'בְּיָמֵינוּ' בִּנְיַן עוֹלָם"** – **'בְּיָמֵינוּ'** היינו 'בימים שלנו' אנחנו נבנה את ביהמ״ק! אם אנחנו נשמור על הימים שלנו, לחטוף מהיום כמה שיכולים, ולא להתייאש 'היום כבר לא... קמתי מאוחר'... **תחטוף מכל יום דברים טובים, ותדע ש'היום הזה הוא מתנה מהקב״ה', ותקום! צא מהמיטה! לך לביהכנ״ס ותתפלל!** בסדר – לא לותיקין, אבל אח״כ – שבע, שמונה, תשע, או יותר מאוחר, העיקר **'לך לביהכנ״ס ותמצא מנין'**, אל תגיד 'אתפלל בבית', או ח״ו בכלל לא תתפלל... קום, צא מהבית, לך להתפלל במנין, תחטוף משהו, תשמע קדיש ו'ברכו', תתפלל בציבור!

וכן, ראה ללמוד איזה שיעור אח״כ – תגיד תיקון הכללי, תגיד פרק משניות, דף היומי – דף בבלי, ירושלמי, תוספתא, פרק בתנ״ך; הנה עכשיו אנחנו בימים של פורים... כי בסדר של לימוד התנ״ך אנחנו במגילת אסתר (ומחר מסיימין אותה), **ועי״ז אדם זוכה לחיות עם מה שהוא לומד! הוא חי עם הלימודים שלו! פרק בתנ״ך – איזו שמחה!** פרק אחד משניות לכל הפחות, אלו שלומדים יותר – ובפרט ח״י פרקים – אדרבה ואדרבה, אבל 'מינימום' פרק אחד, וכן דף גמרא – בבלי, ירושלמי, תוספתא, ומי שזוכה בימים אלו להוסיף מסכת תענית – אשרי לו ואשרי חלקו, ואמרנו רמז בזה, דהנה רבינו אומר (ליקו״מ ח״א

סי׳ ריז) ׳**תַּמֵּז** ראשי־תבות זְ׳כְרוּ תּ׳וֹרַת מ׳שֶׁה, וכן: זְ׳מן מ׳תן ת׳ורתנו [ואכן השבוע הבא של ׳בין המצרים׳ יהיה כנגד חג השבועות], ועוד יש לומר: ׳**תַּמֵּז** ראשי־תבות זְ׳מן מ׳סכת ת׳ענית, וזה כ״כ מתאים לזמן הזה, ובפרט לקראת סוף המסכת [אלו שלומדים דף ביום, זה יהיה ממש עוד מעט], יהיה מפורש את כל ההלכות של ׳בין המצרים׳ בפרטיות, וכן הלכות תעניות בכלליות.

וכך אדם זוכה לעשות משהו עם החיים שלו... **לצערנו, בני־אדם מסתובבים בלי כלום!** הוא אומר ׳כן, אני רוצה׳... והוא לא מבין שמבלבלים לו את המוח! ׳לא, יותר טוב לי להיות בבית... מה אני צריך צדיק? למה אני צריך להטריח את עצמי?׳... ובפרט אם הוא מסתובב במקום שמחלישים לו את הדעת – **הרי עוקרים אותך מהחיים שלך!** בפרט שכבר זכית למשהו...

שאת זה רואים הרבה פעמים – אני צריך להגיד את זה בציבור, כי אני יודע שזה קורה הרבה פעמים – שדווקא האשה ׳כן׳ מתחזקת מאד, ו׳כן׳ לוקחת את הלימוד של הצדיקים בתמימות ופשיטות, כי היא יודעת באמת מה עליה לעשות, **לנשים יש בינה יתירה, והן ׳כן׳ מכירות ומבינות יותר!**

ומה צריכים יותר מפרשת השבוע?... בנות צלפחד היו ״נשים חכמניות״, ואכן בפרשה זו הן עדיין היו רווקות, אבל היו חכמניות, ובאו למשה רבינו וטענו: ׳אנחנו מחבבות את הארץ!׳ הנשים לו היו בגזירה של דור המדבר, הן לא השתתפו בחטא העגל, ולא במרגלים, כי על הנשים לא יכלו ׳לעבוד׳... לנשים יש את התמימות! הבעל מלא בחוכמות – ׳חכמולוג׳... אבל אשה לא יודעת את השטויות האלו – היא מסתכלת ׳**למעשה**׳ – ׳אני רוצה בעל שהוא מתחזק, הוא שמח, והנה יש מקום שלפחות מדברים מזה, מקום כזה שהן הגברים והן הנשים מתחזקים!׳ [ואכן אנחנו מנסים כ״כ שיהיה ככה – הגברים יתחזקו ביחד, וגם הנשים תתחזקנה ביחד, וב״ה זוכים!], והאשה לא מסתובבת בכולל – או במקומות אחרים – שיש כאלה נבילות שמדברות נגד... אין לה את הניסיון הזה, היא נמצאת בין כותלי ביתה, אבל הנה הבעל פתאום קיבל ״שטיפת מוח״... הוא הסתובב באיזה מקום, והסיתו אותו ׳מה פתאום? למה אתה הולך לשם? מה אתה צריך את זה?׳... **נבילה! האדם הזה הוא בשאול**

תחתית! ואם היו יכולים לפתוח קצת – היו רואים מה הוא באמת... רוב בני־אדם לא יכולים לראות מה יש תחת הלבוש, אבל זה ה׳ ישמור... מי שיש לו קצת עיניים יודע שזה חתיכת זבל, ה׳ ישמור! והוא משפיע עליך ואומר לך ׳זה סתם׳... ובזה הוא מנתק אותך מהחיים שלך רחמנא ליצלן!

והנה זכית לאשה שהיא ׳**כן**׳ מבינה, כי ׳**כן**׳ לוקחת את הלימוד בתמימות – או שהיא גדלה במקום כזה, או שבבית קיבלה את זה, והיא הולכת בתמימות, אבל אתה אומר ׳מה פתאום? מה זה חסר לי?׳... **מה חסר לך? חסר לך טיפה של שכל... היית יכול להיות הכי מאושר בחיים, שיהיה לך גן־עדן בבית – לשמוח ולשמח את האשה!** אבל זה ניסיון...

הכלל למעשה, אדם צריך להכנים בעצמו היטב את העניין של **אחי״ח** – ׳אני תמיד מתחיל מחדש! קיבלתי איזו התעוררות? זהו, אני לא עוזב את זה!׳... ואני לא אומר שכך יהיה תמיד, שהכל יהיה ישר, ואין שום עיכובים, בלבולים והתנגנות... אלא אדרבה, בדיוק הפוך: **תהיה מוכן לזה, שהנה עכשיו אתה מתחיל באמת להתקרב ולהתחזק, תהיה מוכן לכל החיצים של הס״מ... הוא יעשה את הכל! הוא ערמומי מאד, ויעשה כל מה שהוא יכול להרחיק אותך! ובדיוק כמו הסוחר בסיפור של הרב ובן יחיד – הוא יגיד לך כל־מיני דברים שונים, לשון־הרע ורכילות, העיקר תתרחק...**

ובאמת ראוי להתבונן בענייננו של אותו הרב: **הרי למדת הכל** [הוא היה רב גדול, וכפי שמביא רבינו בסיפור – הוא היה ׳למדן׳ ומיוחם], **ומה עם הלכות לשון־הרע ורכילות? איך שמעת כל זה מהסוחר וקיבלת?!... יש הלכות לשון־הרע!** [ובפרט ה״חפץ חיים״ כבר חיבר לנו הלכות מפורשות בזה]; יש בזה ׳המוציא שם רע׳, וכן דברי לשון־הרע ורכילות וכו׳ – ״**לֹא תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ**״, והרי עד אחד לא נאמן בדברים כאלו... ובנוסף: הרי אסור לדיין לשמוע צד אחד, אם אדם בא ומספר דברים על האחר, חייבים לשמוע את שניהם! אז אם אתה רוצה להיות הדיין שלו – עליך לשמוע גם את הצד השני... תבואו שני בעלי הדינים ביחד, ונשמע... **ואם אתה מקבל את דברי הסוחר הזה בלבד, איזה ׳רב׳ אתה?!...** אבל כך הוא, שהס״מ יודע איך לנהוג עם אלו הנשמות החלושות, שהם בבחינת ׳ביצים׳ – שהן קלות מאד לשבירה, וכמו שמסביר רבי נתן בליקוטי הלכות,

הלכות ביצים, שיש נשמות שהן כמו ביצים, וקל מאד לשבור אותן...

וזה קשור מאד לכל השיחה שלנו, כי באותה תורה הנ״ל – ח״ב סי׳ פ״ה, רבינו אומר שגם לביצה לוקח **עשרים ואחד יום** להתבשל, אז יש לנו כבר קשר נפלא בין האמור עתה – לעניינם של ימים אלו... יש פתגם בעולם שאומרים על זהירות האדם בכל־מיני עניינים בבית או בין אנשים: ׳הוא צריך להיזהר **׳כמו מי שהולך על ביצים׳**... וכי יכולים ללכת על ביצים? אפילו אם תלך עם פסיעה מאד עדינה – הכל ישבר... ביצים הן ׳שבירות׳, ולא שייך ללכת על ביצים... [רק אם ׳תעוף׳ קצת למעלה – אתה יכול לעבור ולדלג על הביצים האלו...], ואלו הם **שלושת השבועות** הללו, שבהם אנחנו מכינים את עצמנו שלא נהיה כאלה ׳שבירים׳, כי אחרי **שלושה שבועות** הביצה כבר נבשלת – אותו דבר לכל אחד ואחד: **לכל הפחות תן לביצה להיווצר!** ואח״כ תבשל אותה, תעשה ׳ביצה קשה׳, ואז כבר תוכל ללכת עליה...

אבל בשביל זה יש את **שלושה שבועות** אלו, שאז צריך להיות בבחינת ״שָׂמַחְתִּי וָאֶחְיֶה כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל גָּג״, ודוד המלך מגלה כבר את הסוד של ההתחזקות: ״כְּצִפּוֹר ׳בּוֹדֵד׳ עַל גָּג״ – **התבודדות!** וכמו שקראנו שבוע שעבר, שבלעם הרשע אמר (במדבר כג, ט) ״הֵן עָם ׳לְבָדָד׳ יִשְׁכֹּן״ – הוא ראה ׳לעם ישראל יש התבודדות! יש להם את הכח הזה – להתבודד!׳ שזו המעלה של עם ישראל, כדכתיב בפרשת וזאת הברכה (דברים לג, כח): ״וַיִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בֶּטַח **בָּדָד** עֵין יַעֲקֹב״ – עם ישראל יש להם התבודדות! וכך אדם זוכה לקשר עצמו להקב״ה, והוא חזק מאד ׳מה יהיה לי אם אני אהיה טיפש ואשמע לאדם הזה שרוצה לנתק אותי מהצדיק? מה יהיה איתי?!׳... וכי אכפת לו ממך? הוא שמח הוא ׳תפס׳ אותך ברשתו, הוא הרם לך את הביצה, ועכשיו אפילו חביתה אתה לא יכול לעשות... הכל הלך לאיבוד... והוא ממשיך הלאה, הוא מחפש עוד קרבן... הוא כבר גמר ביצה אחת, אז הוא ימצא עוד ביצה... **רשע מרושע! מה אכפת לו?...** ואדם צריך להיות חזק מאד, לדעת שהוא לא מתפעל – ׳אני יודע שלא יהיה קל, ואני מכין את עצמי׳, אני חזק בהלימוד של ״אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה״ – אעשה עוד הפעם התחלה חדשה!

אלו הם הימים הקדושים האלו – ימי **׳בין המצרים׳**, וכאמור – השבת הראשונה היא כנגד חג הפסח, וצדיקים

אמרו רמז בתוך המילה **׳פנחס׳** – אותיות **״פסח נ״**, כי בחג הפסח זוכים לשער הנו״ן – לצאת מנו״ן שערי טומאה! בליל פסח הקב״ה הרים את עם ישראל, ואומר הפסוק (שמות יב, לט) **״וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ״**, מדוע? עוד מעט היו נכנסים לנו״ן שערי טומאה, רח״ל. והקב״ה נגלה עליהם, והוציא אותם, והביא אותם באותו לילה לנו״ן שערי קדושה, ואכן אח״כ היו צריכים עוד הפעם לעבוד ולהגיע עד חג השבועות, אבל אז היה גילוי של שער הנו״ן, וכמו שאומרים בליל הסדר: **״וּבְמַרְא גְּדֹל – זה גילוי שכינה״**.

זהו חג הפסח, שרמוז במילה ׳פנחס׳, שהוא לא פחד מכלום, הוא **״פִּינְחָס קְנָאָה״**, וכשהוא ראה מעשה זמרי – מעשה ניאוף רח״ל, הוא לא מתבלבל לרגע, הוא קופץ והורג אותם! והנה כולם יושבים בוכים – **״וְהֵמָּה בֹכִים פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד״** (במדבר כה, ו), היה כזה חילול ה׳, כזה ביזיון גדול, שבאו ואמרו למשה רבינו: ׳היא אסורה? אז מי התיר לך את בת יתרו?׳ איזה ביזיון היה אז להצדיק, ופינחס קְנָאָה התלבש בקנאת ה׳ צבאות, הוא לא יתן שיבזו ככה את הצדיק! ואכן, הוא לא רצה לקחת את הכבוד לעצמו, הוא אמר למשה רבינו ׳אתם לימדתם ״הבועל ארמית קנאין פוגעין בו״! ענה ואמר לו משה רבינו: אתה תקיים! **׳קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרונקא׳** – אתה קראת את האגרת, אתה זוכר מה שלמדת ממני, אתה תקיים! אתה למדת וזכרת את ההלכה שלימדתי אותך? תעשה!

והוא אכן מסר נפשו ממש! שבט שמעון כבר כמעט הרגו אותו, ואילו נימים גדולים קרו לו אז – איך שהוא נכנס, ודקר את זמרי והמדינית וכו׳, הוא מסר נפשו! הוא לא שותק! ובזכות זה: **״וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל״** – הוא כיפר להם, והביא כפרה לכל הדורות! וכמו שכתוב: **״הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל״** – הוא הראה דרך שלא מתפעלים מהקליפות האלו! וזה הלימוד לאדם, שאסור לו להתפעל! שלא יהיה טיפש, רק יברח אל הקדושה – פסח, יציאת מצרים, מהו **׳פסח׳**? **׳פחיסח׳** – לדבר אל הקב״ה, לקיים **״כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל גָּג״** – פשוטו כמשמעו, לדבר הרבה להקב״ה! התבודדות!

וזה מה שידריך את האדם אל הדרך הנכון, כי אדם שמתבודד תמיד אל הקב״ה, הוא בקיווי שלא ׳יעבדו׳ עליו, למה? כי תמיד הוא יחזור לשורש: **״רבש״ע, מה קורה פה? הנה הנבילה הזאת אומר לי ככה, ואשתי אומרת**

שלא־כן, ומה פתאום, ולמה לא, היא אומרת שאני במקום טוב, ואני מתחזק, ומלמדים אותי דברים טובים וחשובים, והנבילה הזאת אומר לי ככה וככה״... אז הוא מתחיל להתיישב קצת בדעתו, ואם הוא באמת רציני בהתבודדותו – הוא יראה באמת ׳מה האיש הזה מוכר לי׳... **הוא אומר לי ׳לא זה׳, ומה ׳כן׳? הוא לא אומר... אז הוא פשוט מזויף מתוכו! אתה ממש זייפן!** שזה הס״מ – הוא הסוחר הנ״ל, שהוא יודע טוב טוב איך לעבוד עליך... משא״כ אם יש לאדם ישוב־הדעת, הוא מבקש: **״רבש״ע, תציל אותי! תציל את הבית שלי! את האשה והילדים! תציל אותנו!״...**

לכל זה מתעוררים בימים אלה, שבהם אנו מהפכים את תכלית הירידה לתכלית העליה, ודווקא בימים אלו מתחזקים ביותר, **בואו ננצל את הימים הקדושים האלו!** ממש כל יום! לשמור על ימינו, לבנות את ביהמ״ק **״בְּיָמֵינוּ״**, שזהו ״כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דֵּעָה כְּאִלּוּ נִבְנָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ ׳בְּיָמָיו״ – ע״י ׳הימים׳, כל יום ויום! בואו נחטוף נקודות טובות – נתבודד להקב״ה, נלמד דף של תיקוני זוהר, פרק משניות, מסכת תענית, כל מה שיכולים! וכך נזכה שיתקיים בעז״ה ׳נִבְנָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ ״בְּיָמָיו״׳, ובקרוב נראה בגילוי משיח צדקנו, ותהא הגאולה השלימה!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה,
ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין ביניש בן ר׳ יחזקאל
שרגא נ״י ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת
שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו
ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת
הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל
משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳
יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש,
האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך
ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת
יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר
שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ
אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן
ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת
אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון
״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו׳ ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732

breslevsheli.co.il
הודפס ׳בדפוס מוהרא״ש׳